

Agnieszka DŁUGOSZ
Uniwersytet Rzeszowski, Polska

Waldemar Furmanek, *Humanistyczna pedagogika pracy. Praca człowieka (z aksjologicznego punktu widzenia)*, wyd. UR, Rzeszów 2013, ss. 304, ISBN 978-83-7338-872-7

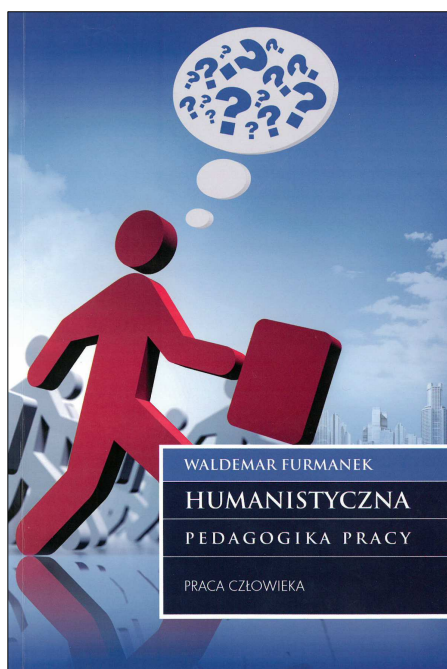
RECENZJA

Prezentowana monografia dotyczy człowieka i jego pracy na początku XXI wieku. W poszczególnych częściach Autor zajmuje się wielowymiarowością pracy ludzkiej, w tym jej aksjologicznymi aspektami. Przyjmując, że praca jest wartością, dzięki której powstają nowe wartości i funkcjonuje cała przestrzeń aksjologiczna, Autor zadaje pytanie o to, na ile podejmowana i realizowana praca zmienia człowieka? Na ile jej sens wpisany jest w sens życia człowieka?, a dalej zastanawia się, jak te relacje odzwierciedlają systemy postępowania człowieka w kontekście doświadczanych sytuacji aksjologicznych.

W monografii uwaga Autora koncentruje się na najważniejszych problemach dotyczących świata wartości człowieka pracującego. To dzięki pracy człowiek doskonali świat i siebie. Praca jest zatem szczególnym dobrem, dobrem jego człowieczeństwa. I ten wątek jest szczególnie ważny w omawianej monografii.

Książka składa się z trzech części, a każda z części z kilku rozdziałów, które tworzą spójną i wzajemnie powiązaną treść.

Cześć pierwsza zatytułowana *Wielowymiarowość pojęcia pracy osoby ludzkiej* składa się z 7 rozdziałów, w których Autor analizą objął pracę ludzką jako szczególną wartość egzystencjalną. Zdefiniowanie pojęcia praca człowieka nie jest łatwe ze względu na jego wieloznaczność. Pojęcie to stanowi kategorię po-znawczą różnych dyscyplin naukowych, w których jest interpretowane z od-

miennych punktów widzenia. Autor w poszczególnych rozdziałach dokonał wnikliwego przeglądu definicji pracy na przestrzeni wieków, wskazując zróżnicowany взгляд badań różnych nauk: filozofii, prakseologii, antropologii, ekonomii. Chcąc opisać pracę ludzką, należy pamiętać o tym, iż obecnie praca jest ważną siłą etyczną. Stąd nie mogło zabraknąć problemów etycznych, które Autor omówił w poszczególnych rozdziałach pierwszej części monografii. Kontynuacją tej problematyki jest rozdział poświęcony etosowi pracy.

Część druga zatytułowana *Praca jako zjawisko kultury* poświęcona jest problematyce pracy rozpatrywanej z punktu widzenia kultury, która jest nośnikiem wartości. Człowiek dzięki kulturze, której treścią są wartości, buduje swoje człowieczeństwo, a dzięki pracy poniekąd staje się rzeczywistym człowiekiem. Praca osoby ludzkiej jest bowiem terenem urzeczywistniania wartości (s. 169). Pomostem łączącym kulturę z pracą jest kultura pracy, której Autor poświęcił dwa rozdziały części drugiej. Uzupełnieniem rozumienia kultury jest powiązanie jej ze współczesną techniką. Zjawiska wyznaczające treść kultury pracy dotyczą stosunku człowieka do techniki i technologii informacyjnych. Część druga monografii jest więc dopełnieniem charakterystyki pracy.

W części trzeciej prezentowanej książki zatytułowanej *Praca a inne formy działalności człowieka* Autor dokonuje analizy relacji zachodzących pomiędzy pracą a takimi formami aktywności człowieka, jak: uczenie się, odpoczynek, zabawa, świętowanie, leniuchowanie. Poszczególne rodzaje aktywności człowieka nie występują w sposób wyizolowany, ale wzajemnie się przenikają. Poznanie istoty zjawisk opisujących te formy działalności człowieka zdaniem Autora pozwoli lepiej wychowywać ku wartościom pracy. Szczegółnej analizie w tej części poddane zostały dwie formy działalności człowieka: lenistwo i świętowanie.

Prezentowana praca jest kolejną z kilku poświęconych problematyce pracy. Z wcześniejszych opracowań warto przypomnieć: *Z teorii edukacji zawodowej*, Rzeszów 1998; *Podstawy edukacji zawodowej*, Rzeszów 2000; *Zarys humanistycznej teorii pracy*, Warszawa 2006; *Zarys humanistycznej teorii pracy (z perspektywy pedagogiki pracy)*, Toruń 2008; *Praca człowieka jako kategoria współczesnej pedagogiki* (red. W. Furmanek), Rzeszów–Warszawa 2007; *Humanistyczna pedagogika pracy. Charakterystyka dyscypliny naukowej*, Rzeszów 2013.

W najbliższym czasie czytelnik będzie mógł zapoznać się z kolejnymi monografiami poświęconymi humanistycznej pedagogice pracy. Jak sądzę, kolejne wątki problematyki tej dyscypliny pedagogicznej znajdą rozwinięcie w odniesieniu do pracy człowieka w cywilizacji informacyjnej.

Prezentowana praca zasługuje na najwyższe uznanie ze względu na istotny wkład w rozwój teorii pedagogiki pracy. Dzięki ogromnej solidności i wnikliwości czytelnik ma możliwość zapoznania się z podstawowymi pracami naukowymi dotyczącymi szeroko rozumianej pracy człowieka, co ma odzwierciedlenie

w objętości pracy oraz liczbie przypisów. Na pewno jest to wyjątkowa monografia, którą warto polecić wszystkim osobom zainteresowanym problemami człowieka na początku nowego tysiąclecia, a przede wszystkim osobom studiującym problemy pedagogiki pracy, jako lekturę pozwalającą na uzupełnienie i pogłębienie wiedzy z tego zakresu. Dla badaczy tej problematyki stanie się ona zapewne podstawą do szerokiego dyskursu naukowego.